

København, den 6. marts 1985

LL/4.k.kt.j.nr. 1985/1560-8

Kære borgmester.

Et af de vigtigste elementer i regeringens moderniseringsprogram er uddelegering af størst muligt ansvar for opgavernes løsning og økonomien.

./.

Vi har derfor i indenrigsministeriet udarbejdet vedlagte notat om delegation af kompetence og ansvar for den økonomiske ressourceanvendelse i kommunerne. Det er nemlig min opfattelse, at de gældende regler på budget- og regnskabsområdet i ganske betydeligt omfang giver mange muligheder for at foretage delegation af ansvar og kompetence.

I notatet peges på, at det efter reglerne i budget- og regnskabssystemet er muligt at delegere ansvaret for bevillingernes anvendelse langt ud i systemet f.eks. til den enkelte afdeling eller det enkelte funktionsområde på institutionerne.

Det er måske især ved uddelegering af ansvaret for bevillingernes anvendelse på områder, hvor der er mange institutioner, at det vil have den bedste virkning. Det, jeg har ønsket at sige med eksemplerne i notatet, er ikke, at sådan bør den enkelte kommunalbestyrelse gøre, men at pege på at eksisterende regler på dette meget væsentlige punkt giver muligheder for disse løsninger.

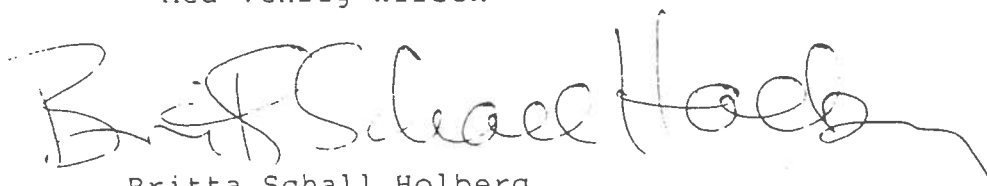
Vi er imidlertid i ministeriet meget opmærksomme på, at det vel er muligt, at de gældende regler for bevillingsafgivelse i budget- og regnskabssystemet bør være endnu mere smidige. Derfor undersøger vi i øjeblikket, om det vil være

- 2 -

hensigtsmæssigt f.eks. at hæve bevillingsniveauet yderligere, således at kommunalbestyrelsen kan give en bevilling, der dækker et større aktivitetsområde, end tilfældet er i dag. Også spørgsmålet om anvendelse af nettobevillinger undersøger vi i øjeblikket med henblik på at smidiggøre reglerne.

Som jeg allerede har nævnt ovenfor, mener vi i regeringen, at der er meget store fordele ved, at der uddelegeres størst muligt ansvar for opgavernes løsning og økonomien til de udførende led i det administrative system, og jeg håber, at mulighederne herfor nøje vil blive overvejet i den enkelte kommune.

Med venlig hilsen

Britta Schall Holberg

Samtlige borgmestre

Den 28. februar 1985.

Q

Notat om delegation af kompetence og ansvar for den økonomiske ressourceanvendelse i kommunerne.

Resume: Det er vigtigt, at de eksisterende muligheder i budget- og regnskabssystemet for uddelegering af ansvar for opgavernes løsning og økonomien udnyttes. Det er således muligt inden for de eksisterende rammer at overlade de personer eller institutioner, der har den direkte kontakt med brugerne, ansvaret for disponeringen af de beløb, der anvendes til den pågældende aktivitet. Der er også inden for de eksisterende rammer mulighed for at etablere et system, der i praksis indebærer overførsel af ikke-forbrugte driftsbevillinger fra et år til det eller de følgende år med henblik på at opnå, at de disponerende enheder udviser størst mulig omkostningsbevidsthed samt foretager en langsigtet planlægning. I erkendelse af at reglerne vedrørende bevillingsafgivelse utvivlsomt på en række områder kan udformes på en mere hensigtsmæssig måde, arbejdes der i indenrigsministeriet med en smidiggørelse af reglerne.

1. De gældende regler på budget- og regnskabsområdet giver i ganske betydeligt omfang mulighed for at foretage delegation af ansvar og kompetence til de udførende led i de kommunale forvaltninger og institutioner.

Ved fastlæggelsen af bevillingerne for det kommende år i forbindelse med kommunernes budgetlægning stilles der fra indenrigsministeriets side på de fleste områder kun det krav, at en bevilling skal knyttes til de fire første cifre i den autoriserede kontoplan. Det betyder f.eks. på det sociale område, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at give én driftsbevilling, der dækker samtlige plejehjem, eller på folkeskoleområdet én driftsbevilling, der omfatter samtlige skoler.

Om kommunalbestyrelsen i stedet vil give en bestemt bevilling til den enkelte institution afgøres alene af kommunalbestyrelsen ud fra de lokale forhold.

Herudover har de budgetbemærkninger, der afgives til bevillingsoversigten, en bevillingsmæssig funktion. Den enkelte

kommunalbestyrelse kan ved udformningen af bemærkningerne gennem tekst og/eller tal udtrykke sine forventninger om en nærmere specificeret aktivitet eller fastlægge et aktivitetsniveau, f.eks. ved fastsættelse af elevkvotienter, omfang af bogindkøb, antal plejehjemsbeboere, antallet af beskæftigede unge arbejdsløse osv.

De regler, indenrigsministeriet har fastsat, giver således den enkelte kommunalbestyrelse mulighed for at fastsætte én driftsbevilling, der dækker f.eks. alle vuggestuer eller børnehaver. Kommunalbestyrelsen kan herefter give det pågældende udvalg, f.eks. socialudvalget, bemyndigelse til at disponere over bevillingen til driften af kommunens aktiviteter på det pågældende område, f.eks. plejehjemmene. Bevillingen kommer på denne måde til at fungere som en rammebevilling.

Det pågældende udvalg, f.eks. socialudvalget, kan for sit vedkommende overlade den enkelte enhed inden for sit område, f.eks. det enkelte plejehjem, ansvaret for anvendelsen af den del af bevillingen, der vedrører dette. På denne måde kan ansvaret for bevillingens anvendelse flyttes langt ud i systemet, f.eks. til den enkelte afdeling eller det enkelte funktionsområde.

Der er ikke ved den omtalte fremgangsmåde tale om, at kommunalbestyrelsen afgiver noget af sin bevillingskompetence. Der er kun tale om, at dispositionen over den givne bevilling overlades enheder, som er placeret nær brugerne. Selv om dispositionsretten delegeres inden for givne rammer, skal det enkelte aktivitetsområde naturligvis stadig ses i sammenhæng med de øvrige kommunale funktionsområder. Det er endvidere vigtigt, at der samtidig med, at dispositionsretten delegeres, er rapporteringskontrol og informationssystemer, der giver både det overordnede led og den disponerende myndighed tilstrækkelig grundlag for at foretage styring af opgaver og ressourceanvendelsen, således at der på alle niveauer skabes sammenhæng mellem dispositioner og økonomisk ansvar. Hertil kommer, at kommunalbestyrelsen stadig har det endelige ansvar for bevillingernes anvendelse og også af denne årsag er pligtig at udøve tilsyn og kontrol med, at den delegerede kompetence administreres forsvarligt og i overensstemmelse med delegationsbeslutningens indhold.

Hvor vide rammer, den disponerende myndighed skal have med hensyn til bevillingens anvendelse, må afgøres af de over-

ordnede led i systemet. I sidste ende er det kommunalbestyrelsen, der afgør spørgsmålet.

Der er f.eks. ikke noget til hinder for, at det overlades skole- og kulturudvalget at foretage omdisponeringer mellem kontoen for vedligeholdelse af skolebygninger og kontoen for køb af undervisningsmaterialer inden for bevillingen til drift af folkeskoler. Denne mulighed for omdisponeringer kan af udvalget delegeres ned i systemet f.eks. til den enkelte skole.

Tilsvarende gælder for andre kommunale aktivitetsområder, f.eks. biblioteksområdet, børnehaver, vuggestuer, plejehjem osv. Det bemærkes, at sådan en delegation vil kunne blive meget effektiv, da det står kommunalbestyrelsen frit for at tillade overflytning mellem lønudgifter og andre udgiftsarter.

2. Det gældende bevillingssystem arbejder med etårige driftsbevillinger. Det er på denne baggrund blevet hævdet, at systemet ikke tilstrækkeligt tilskynder de disponerende enheder, f.eks. institutioner (skoler, biblioteker, daginstitutioner osv.) til at vise sparsommelighed og foretage en langsigtet planlægning, da der ikke er mulighed for at overføre uforbrugte driftsbevillinger fra et år til det eller de følgende år.

Det er imidlertid muligt inden for de eksisterende regler at opnå den tilsigtede tilskyndelse til at tænke i nogle mere langsigtede baner. Kommunalbestyrelsen kan således overfor de ansvarlige for bevillingernes anvendelse (f.eks. institutionsledere) tilkendegive at ville genbevilde ikke-forbrugte bevillinger i form af tillægsbevillinger i det eller de følgende år. Herved vil den disponerende myndighed få mulighed for at beholde et overskud, som den selv fremskaffer ved f.eks. omprioriteringer eller rationaliseringer.

En sådan tilkendegivelse fra kommunalbestyrelsens side er ikke retligt bindende i den forstand, at den ikke kan forhindre denne i senere at foretage omdisponeringer, f.eks. i forbindelse med ændrede prioriteringer eller generelle besparelser. Men hvis kommunalbestyrelsen ønsker at gennemføre en ordning med overførsel af ikke-forbrugte driftsbevillinger, må den selvfølgelig bestræbe sig på at efterleve sin egen tilkendegivelse.

3. Det ovenfor nævnte behøver ikke at betyde, at de eksisterende regler for bevillingsafgivelse i budget- og regnskabssystemet er tilstrækkelig smidige. Derfor undersøges i øjeblikket i indenrigsministeriet, om det vil være hensigtsmæssigt f.eks. at hæve bevillingsniveauet yderligere, således at kommunalbestyrelsen kan give en bevilling, der dækker et større aktivitetsområde, end tilfældet er i dag. Derved vil den enkelte kommune få større råderum til at vælge den løsning, som passer netop den bedst.

Ligeledes undersøges for øjeblikket, om der skal åbnes mulighed for anvendelse af nettobevillinger, især i forbindelse med virksomhed, hvor der fremkommer indtægter ved salg af varer eller ydelser.